

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

60. Sinae à Lusit. auxilia petuut & PP. Machin peritos, Legatione illustri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

ter quam dissimulatè sustinentem ; sed amicis tanto molimine iam fractis ita se permittit , vt contestetur vim sibi fieri , dum videri vult ab eo abhorere , quod re ipsa ad insaniam deperit , nempè vt virum se ingentis animi , seipso contentum , & sua virtute , reliqua omnia , ex mentis suæ arce despectantem ostenderet , & quod idem est apud Sinas magnificè simulet. Verùm hanc fabulam ludit haud paulo magnificentius nouorum Regum inauguratio. Adfunt Colai & Præsides , Regi nouo supplices procidunt , regnandi cupidine flagrantem , obsecrant dignetur labans Imperium fulcite ; is velut improuiso percussus nuntio , negat obsecratè tanto se ponderi ferendo parem , quod certò nec velit mirari , nec auferri : certatur verbis & precibus , eundem dies. Scrutantur Astrologi , punctum temporis ominatum , ad imponendum illi diadema ; Rituum Tribunal nomen ei cudit duorum characterum , tantò illustrius quantò rerum gestarum tempora non ab Imperij aut seculi ortu , sed à primo tantum regnantis anno ac nomine computantur ; Augusti decimo octauo coronatur cum sol medius æstus dici accenderet quem ei articulum pro felicissimo Mathematicorum ars vana legerat , paternorum enim annorum numerum , dierum suorum numero non æquauit , fœellitque pariter Tâcian nomen , quam ei appellationem Rituum Præsides fabricarant sonabatque apud nos diurnum florere. At is corona insignitus se sequens vitam integrum cum florisset emarcuit ; venæno vt fama est sublatu. Latere illum Sinæ non fictis lacrimis , vt qui paucis diebus magnas sui mouisset expectationes , sperareturque periclitantibus ne perirent , iis præsidij succuturus , quæ post eius mortem nemo tulit. Cocorum imperij non plus octiduo suscipere distulit annorum sedecim ipsius filius , Tienchi , hoc est cælum apertum nominatus , qui breue solum regni octennium huic historię suggeret.

79.
Nouus Rex
inauguratur.

Primis regni eius duobus annis , æui nempè huius vigesimo & vigesimo primo , magnum sibi res Christianorum spondebant incrementum nisi Pauli Doctoris sanctum & sapiens inuentum , tyranni Scinabies disturbasset. Præerat Paulus lanistis & ducibus , Sineses milites aduersus Tartaros ad bellum fingentibus. Officij huius opportunitate prudenter censuit posse Patres non modo in publicum (latebant enim qui exilium vitabant) sed in Regis quoque restitui gratiam cognoque tam necessarios probari , vt nullius deinceps potestati essent obnoxij. Cogitabat ergo machinas bellicas , & peritos earum libratos à Lusitanis mutuo petere , cum iis Patres , quam possent plurimum venturos , nec aliud exigere vt ea in arte docti crederentur , nisi vt scirentur fuisse Riccij comites , quem opinione omnium , nihil machinarum bello vtilium latuisset. Tanti negotij , & peregrinorum etiam armatorum metu tam lubrici , censuram expetit ab amicis duobus , Michaële , & Leone Doctoribus , qui tunc Hancei morabantur ; consilium probant , ex communi assensu Michaël & Paulus Ma-

60.
Sinæ à Lusit.
auxilia peti-
t & pp.
Machin peti-
ritos , Lega-
tionem illustri.

caum excurrunt; ubi mox Paulus grauiter ægrotauit, iamque animam acturus Patronæ optimæ Deiparæ Virgini exitum commendabat cuius præ oculis habebat iconem. At hic imminenti clarissimi comitis iactura vehementer afflictus Michaël, faculas cereas coram imagine Virgini accendit, pro-cumbit in genua, orat duarum horarum spatio, & lacrimis pluribus quàm verbis, vitam illi precatur; inter quæ, postea retulit moribundus sibi magna in luce cæli Reginam adstrisse, cum Angelorum etiam famulatu, & vocem auditam iubentis æquo animo esse, nec enim morbum hunc fore lethalem. Viso abscedente putauit Paulus Michaëlem qui aderat, eius fuisse participem, & incipiens cum illo veluti confesio de maiestate Virginis agere, & pulcherrima specie obsequentium & Angelorum, miratur se non intelligi, nec potest ipse fat intelligere visam sibi Reginam Deiparam, nondum ad sacram Eucharistiam admissio, Michaëli admissio, & præfenti non visam. Cæterum eius spectaculi copiam esse sibi vita quam eo receperat pretiosiorum; quod ne fortè visum existimaretur imaginoli ægrotantis, post die Medicus sanum reperit, & valentem. Lætus singulari parentis optimæ in Paulum beneficentia Michaël, simul doluit vehementer se quoque pariter beato aspectu non esse dignatam, statuitque illum quocumque tandem labore promereri. Ducere igitur ieiunando & orando dies; noctes hanc iacere, & in iis durare, quoad sensit sibi nescio quid interius suggeri, & sonare, monito simili quo Apostolum Thomam Christus cortexerat. Beati qui non viderunt & crediderunt; præter quod nihil ausus ulterius petere, etiam cupere desit.

Legatotum
pietasiofig.

Audita Macaenses Doctoris Pauli postulatione, tamen si Batauos Fictandi Iaponiæ portu parare contra se classem validam acceperant, magno tamen plurium consensu tormenta bellica quatuor Sinarum Regi dono mittunt cum libratotibus totidem, qui sunt nihilominus ingressu prohibiti à Quanceensibus Mandarinis Prouinciæ Cantonensis. Dici non potest donum, quanti Rex fecerit, quantæque voluntate Michaëlem & Paulum qui peruehendum curauerant Mandarinis creari, & in hoc omni negotio legatos, quàm præterea nobili, & fidei fama dedocti sint Sinæ, malè sibi timere à Macaensibus tanquam ab hostibus, quorum toto regno ab austro ad Septentrionem minus spectauerant; velut pignus maioris, & pronioris auxilij, cum belli expectatione minus premerentur. Secutus est hanc famam Præfecti Lobi Sarmienti ex Iaponia reditus, vulgatumque eodem authore, nihil esse à Batauis, quod nihil possent, timendum, quamobrem statim Senatus consulto, Lusitani centum splendide armati, pari numero serui, & alij milites, Sinarum Regi auxiliares decernuntur. Ducendos suscipit Laurentius de Cis Vellius, bellum à puero, paterna institutione eximie doctus, & armorum laude inter Lusitanos clarissimus, quem nec laudis illius, nec lucri amor, ad ancipitem illam, Prouinciam incendit, sed præclarus ardor fidei Christianæ, cui promouendæ

G.g. 2.